

بهشتی‌پور، حسن، ۱۳۴۰ -
آموزش گام‌به‌گام روش‌های تحلیل سیاسی / نویسنده حسن بهشتی‌پور.
تهران: صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش، ۱۳۹۳.
۲۸۴ ص. چاپ اول ۱۳۹۳. ISBN: 978-964-12-0700-9
وضعیت فهرست‌نویسی فیبا.
الف. علوم سیاسی - روش‌شناسی ب. علوم سیاسی - بررسی و شناخت
ج. صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش
۱۸ آ ۷۱/ب ۱۸
۳۲۰/۵ ۱۳۹۳ شماره کتاب‌شناسی ملی ۳۴۵۷۹۰۲

انتشارات صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تهران، خیابان استاد شهید مطهری، تقاطع خیابان شهید دکتر خاتمی، ساختمان سروش
مرکز پخش: ۸-۸۳۴۵۰۶۳

www.sorushpublishing

عنوان: آموزش گام‌به‌گام روش‌های تحلیل سیاسی

نویسنده: حسن بهشتی‌پور

ویراستار: سیما آبی

صفحه‌آرا: شادی بهرامی / طراح جلد: فرهنگ خشتی

چاپ اول: ۱۳۹۳ / قیمت: ۱۳۵/۰۰۰ ریال

این کتاب در ششصد نسخه در چاپخانه سروش لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.

همه حقوق محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۲-۰۷۰۰-۹

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	گام اول / مفاهیم بنی تحلیل سیاسی
۲۹	گام دوم / مبانی تحلیل سیاسی
۵۵	گام سوم / جایگاه خبر در تحلیل سیاسی
۷۵	گام چهارم / کاربرد و جایگاه اطلاعات در تحلیل سیاسی
۱۰۷	گام پنجم / ارتباط، جوهر تحلیل
۱۴۱	گام ششم / تجزیه
۱۶۵	گام هفتم / احتمال
۱۹۳	گام هشتم / جایگاه استدلال در تحلیل
۲۲۱	گام نهم / کاربرد قانون علت و معلول در تحلیل سیاسی
۲۵۷	گام دهم / بایدها و نبایدهای تحلیل
۲۶۷	منابع و مأخذ
۲۷۵	نمایه

مقدمه

روش تحلیل سیاسی در واقع شیوه درک مفاهیم پیچیده سیاسی را به ما می آموزد. با آموختن این روش می توان پدیده های سیاسی را، که در اذهان عمومی به راحتی درک نمی شوند، از طریق شیوه های ویژه ای که در این کتاب فهم پذیر کرد. آموختن روش تحلیل سیاسی به ما کمک می کند بتوانیم از سطح تحولات، بگذریم و به عمق آن ها نفوذ کنیم، پدیده های سیاسی و تحولات پیچیده مربوط به آنها را درک کنیم و به دیگران کمک کنیم که همراه نشوند. کتابی که پیش رو دارید در همین راستا می گوید طی گام های ده گانه، که برای نخستین بار طراحی شده است، علاقه مندان به آموختن روش های تحلیل سیاسی را با شیوه های تحلیل پدیده های سیاسی به زبان ساده، آشنا سازد.

در جلد اول این کتاب روش های مقدماتی تحلیل سیاسی ارائه می شود تا علاقه مندان به تحلیل تحولات سیاسی ایران و جهان، بدانند برای تحلیل از کجا آغاز کنند تا راحت تر به مقصود برسند.

اینکه چه مراحل باید طی شود که علاقه مندان به سادگی بتوانند مسائل مهم روز سیاسی را برای خودشان و دیگران تحلیل و تبیین کنند، موضوع اصلی این کتاب است. البته درباره «روش تحلیل سیاسی» تاکنون کتاب های متعددی منتشر شده، اما این کتاب ها یا مفاهیم کلی و نظری «تحلیل سیاسی» را مورد توجه قرار داده اند و یا تنها به معرفی شیوه های تحلیل پدیده های سیاسی، اکتفا کرده اند، بدون آنکه به اصلی ترین نیاز مخاطب به «آشنایی» دانشمندان این نکته اساسی است که چگونه می توان از کوتاه ترین و ساده ترین راه با تحلیل سیاسی آشنا شد و به صورت عملی پدیده ها و اخبار و تحولات روز سیاسی را تحلیل کرد. کتابی که در دست دارید، با بهره جویی از تجربه سی ساله نگارنده در صدا و سیما جمهوری

اسلامی ایران و با اتکا به دیدگاه های انتقادی همکاران، که در کلاس های آموزش این روش ها مطرح کرده و به تکمیل شدن مباحث آن در کارگاه های آموزشی مربوطه کمک کرده اند، به نگارش نهایی رسیده است. در واقع نویسنده علاوه بر آنکه خود مراحل آموزشی این کتاب را در عمل اجرا و نتایج مثبت آن را در فراگیری همکاران تجربه کرده، در مباحث نوشتاری و گفت و گوهای روزانه نیز مباحث مطرح شده را تکمیل و ضعف های آن را برطرف کرده است. بر این اساس می توان گفت این کتاب علاوه بر تبیین مفاهیم کلی آموزش تحلیل سیاسی برای علاقه مندان، تلاش می کند با ذکر مثال های متنوع تاجایی که امکان داشته است، روش های پیچیده تحلیل سیاسی را به زبان ساده و قابل فهم ارائه کند.

البته در چاپی که برحسب ضرورت، آن هم به شکل محدود، مجبور شده ایم مسائل پیچیده و سطح بالای تحلیل سیاسی را مطرح کنیم، با استفاده از چند مثال متنوع و با ارائه پیش و تمین های جداگانه در هر فصل، گام به گام، راهکارهای لازم را ارائه کرده ایم. به طوری که در گام آخر کتاب زمینه لازم برای درک موضوعات پیچیده و نوشتن تحلیل سیاسی که ان شاء الله در «جلد دوم» ارائه خواهد شد، فراهم شده است. بدون شک این گروه نخستین، دستاویزی برای نیاز روز جامعه است، کاستی هایی نیز دارد که امید است با تذکر اند و شکستگان این فن در چاپ های بعدی برطرف شود. اگر توفیق رفیق جلال نکرده شود، در «جلد سوم» سطوح میانی تحلیل سیاسی برای تحلیلگران حرفه ای ارائه می شود. در «جلد چهارم» تحلیل مسائل سیاسی در قالب موضوعات اساسی تر و پیچیده تر در سطوح عالی همراه با نگاه به آینده ارائه خواهد شد. در پایان جا دارد از همه کسانی که در تهیه این کتاب به من یاری رسانده اند، ضمیمانه تشکر کنم. بدون شک اگر زحمات همکاران گروه محقق و تفسیر برون مرزی - صدا و سیما که روزانه ده ها تحلیل سیاسی را در موضوعات داخلی و بین المللی آماده می کنند - نبود، به هیچ وجه این کتاب تهیه نمی شد. در فاصله هشت سالی که بنده متخار مدیریت این گروه را داشتم، با نوشتن و خواندن و بحث درباره تحولات داخلی و بین المللی از دیدگاه های همکاران خود بهره ها بردم. در واقع ایده نوشتن این کتاب و مبانی اولیه آن در یک تجربه عملی، براساس نیازی که وجود داشت، در داخل همین گروه شکل گرفت. علاوه بر این، دوست عزیزم آقای حسین بیمان، دیدگاه های جالبی در ابتدای نوشتن کتاب ارائه کرد که موجب باز نویسی اساسی آن شد. همچنین همکاران دیگر از جمله کتاب آقای جعفر قنادباشی نظریات انتقادی و سازنده ای مطرح فرمودند که با در نظر گرفتن آن ها اصلاحاتی در کتاب به وجود آمد.

از مرکز آموزش سازمان صدا و سیما، به ویژه آقای دکتر میناوند به خاطر محبت و بذل

توجهشان در کمک به انتشار این کتاب، بسیار سپاسگزارم و از خدای بزرگ توفیق روزافزون مسئولان فرهیخته صداوسیما، به ویژه انتشارات سروش را خواستارم.

لازم می‌دانم از مسئولان محترم انتشارات سروش و نیز از زحمات سرکار خانم سیما آبی ویراستار محترم به خاطر تلاش خوبی که در بهبود بخشیدن به کیفیت متن داشتند، سرکار خانم حیدری حروفچین گرامی و جناب آقای نورانی نمونه‌خوان عزیز و به صورت ویژه از جناب آقای جعفر رائی تهرانی که با دقت و حوصله کم‌نظیری متن را بازبینی نهایی کردند و با رفع اشکالات موجود از خدشه‌دار شدن اعتبار علمی اثر جلوگیری کردند، تشکر کنم. خدا آخر و عاقبت همه ما را ختم به خیر بگرداند. توفیق اصلی از خداست. امیدوارم خوانندگان کتاب نگارنده را از دیدگاه‌های ارزشمند خود محروم نسازند.

حسن بهشتی‌پور

www.ketab.ir